

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Bratstvo Jugoslovanov in Poljakov

PO OBISKU POLJSKIH PARLAMENTARCEV V JUGOSLAVIJI.

Med slovanskimi narodi ima poljski morda največjo in najslavnejšo zgodovino, doživel pa je obenem tudi najbolj trpko usodo, da je v vsej svoji celoti postal plen avstrijskega, nemškega in ruskega imperializma ter je bil razdeljen med tri tuje države. Boj za obnovitev svobodne in združene Poljske je izpolnjeval vse prejšnje stoletje in je posegal tudi po orožju. Oni mogotci, ki so Poljsko razdelili, so pač mislili, da so jo s tem za vselej zbrisali s sveta, pa so se kruto zmotili. Izid svetovne vojne jo je zopet ustvaril, veliko in mogočno, kakor je bila prej. Samo v Nemčiji so ostali še nekateri njeni bivši kraji, ki so jih Prusi v toku 100 let več ali manj potujčili. Nova Poljska je tako sedaj, ko je Rusija v rokah anacionalnega bolševizma, najmočnejša slovanska država, ki ima vso pravico postati velesila in bo to prej ali slej tudi postala. Svojega slovanskega poslanstva se pa pričinja tudi vedno bolj zavedati. Njeno prijateljstvo s Českoslovaško je že docela dograjeno, pa tudi z Rusijo, kljub temu da je boljševiška, je vedno iskrennejše.

Od nas Jugoslovanov so bili bratje Poljaki vse do nedavna zelo oddaljeni, ne samo zemljepisno, marveč tudi politično, gospodarsko in kulturno. Stiki med nami in njimi so bili zelo rahli. Družila nas je le velika politika, v kolikor je Poljska prav tako zaveznica Francije kakor Jugoslavija in v kolikor se bori proti nemškemu in drugemu revizionizmu. Prvi intimnejši stiki so nastali med našimi jugoslovanskimi in poljskimi narodnimi zastopniki in voditelji šele letos spomladi, ko so obiskali Poljsko naši parlamentarci. Kljub temu pa, da se medsebojno spoznavanje šele pričinja, so bili naši parlamentarci sprejeti povsod zares kakor bratje pri bratih, z iskrenostjo, ljubeznijo in navdušenjem. Domov so se vrtnili vsi polni hvale in prepričanja, da so bili s tem obiskom položeni neporušljivi temelji vzajemnega sodelovanja. Vse to je pa bilo bolj enostransko, dokler tu di Jugoslavija ni sprejela poljskih parlamentarcev in jim pokazala, da jim vrača ljubezen za ljubezen, bratstvo za bratstvo!

Poljski parlamentarci, ki so v sredo zaključili svoj obisk pri nas in so se preko Ljubljane, Zagreba in Subotice ter čez Madžarsko vrtnili domov, so prišli k nam zato, da vrnejo obisk našim parlamentarcem, ki so obiskali Poljsko. Sprejeti

so bili že v Beogradu z vsem ognjem bratske ljubezni, prav tako pa tudi povsod drugod po naši prostrani državi, kamor so prišli. Ogledali so si jo temeljito, saj so bili v Srbiji, Južni Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, Dalmaciji, Hrvatski in Sloveniji. Slovenijo so obiskali nazadnje, zato pa jih je tudi sprejela tako, da je naša slovenska ljubezen do njih presegla vso drugo. Saj pa moramo Slovenci najbolj razumeti brate Poljake in oni morejo nas. Kakor so bili oni nekoč nasilno razkosani, tako smo sedaj mi Slovenci, ki nam tretjina naroda umira v italijanskem, avstrijskem in madžarskem suženjstvu. Čas, ki so ga poljski parlamentarci, zastopniki sejma (parlamentarstva) in senata preživeli v Ljubljani in na Bledu, jim bo ostal večno nepozaben. Naša bela Ljubljana je tokrat znova pokazala, da je zares slovanska.

Dasi je bil ta obisk poljskih parlamentarcev na zunaj samo akt kurtoazije, je bil na znotraj velikega političnega pomena in se bodo posledice šele pokazale. Jugoslavija je dobila v vseh poljskih poslancih in senatorjih, ki so jo obiskali, največje propagatorje političnega zavezništva ter gospodarskega, tujskoprometnega in kulturnega sodelovanja. Lepo število mož, ki odloča o politiki bratske Poljske, nas pozna sedaj in ve natanko za vse naše težnje in naše bolečine. In to je edina pravilna pot zbliževanja. Tako je nastalo in zrastle tudi naše in češko prijateljstvo pred in po osvoboditvi. Polagoma, o tem smo trdno prepričani, bo morala Poljska prevzeti vodstvo slovanske politike v Evropi in v svetu, ker je v to poklicana, dokler se ne vrne Rusija nazaj na slovansko pot, s katere jo je zrinil bolševizem. Kot bodoča velesila bo to nedvomno tudi storila. Pa tudi že v najbližji bodočnosti čakajo nas in Poljake velike skupne naloge. Naša in poljska zunanja politika se nikjer ne razhaja. Borimo se skupno proti revizionizmu, proti nadoblasti velesil, proti nevarnostim fašistične Nemčije ter za nešteto stvari, ki so nam do podrobnosti skupne. Nikjer pa ni nobenih interesov, ki bi se križali. Ne torej le slovansko bratstvo, tudi praktično vodenje zunanje politike nas drži in dela iz nas naravne zaveznike. Obisk poljskih parlamentarcev je bil zato morda zgodovinski dogodek, svit nove dobe vseh Slovanov.

Posledice rekonstrukcije avstrijske vlade

MIKLAS ODKLONIL IMENOVANJE STARHEMBERGA ZA PODKANCELARJA. NOVI PODKANCELAR MAJOR FEY. STRAH PRED ILEGALNO AKCIJO LANDBUNDA. DOLLFUSSOVA NEOMEJENA OBLAST. NEMŠKO KISLO GROZDIJE.

MARIBOR, 22. septembra. Naše večerajšnje poročilo o rekonstrukciji avstrijske vlade je bilo zaradi slabe zveze nepopolno in deloma netočno. Mesto podkancelarja je bilo poverjeno zaupniku Heimwehra majorju Feyu, ker je zvezni predsednik Miklas odklonil imenovanje kneza Starhemberga.

DUNAJ, 22. septembra. Politično napetost zadnjih dni, ki je pretela z odkritim obračunom med Heimwehrom in Landbundom, je likvidiral kancelar Dollfuss z rekonstrukcijo svoje vlade na ta način, da se je v glavnem rešil pritiska Landbunda, katerega glavni predstavnik v vladi je bil podkancelar Winkler. S tem je vpliv Landbunda likvidiran, vendar pa se politični krogi boje, da bo Landbund šel ilegalnim putem v svojih akcijah ne samo

proti Heimwehru, marveč tudi proti vlad. Kar se tiče sestave nove vlade, naglašajo nekateri, da se je polnomoč kancelarja Dollfussa povečala in da je Dollfuss prevzel po italijanskem vzgledu nekoliko najvažnejših resorov. Na ta način je dobil prav za prav neomejeno oblast v svoje roke. Splošno pa se trdi, da pomeni nova vlada poostreitev akcije proti nacionalnim socialistom, ki so v zadnjem času zelo veliko pridobili na moči.

BERLIN, 22. septembra. V tukajšnjih političnih krogih demantirajo vse vesti o nekilih pogajanjih za pomirjenje med predstavnik Avstrije in Nemčije. Ta demanti pa je dospel šele včeraj, ko se je politična situacija v Avstriji že temeljito spremenila, in ko ne more biti več govora o nobenih pogajanjih.

Anglija še vedno ne mara kontrole

POTOVANJE ANGLEŠKIH DRŽAVNIKOV SKOZI PARIZ IN ŽENEVO. ANGLEŠKI TISK JE PESIMISTIČEN. MNENJE FRANCIJE.

LONDON, 22. septembra. Minister zunanjih zadev sir John Simon je skupno s podtajnikom Edenom in višjim uradnikom Foreign Officea Cadaganom odpotoval iz Londona v Ženevo. Na poti skozi Pariz se je tam ustavil, da bi se sestal s francoskimi ministri. Temu sestanku bodo sledila uradna pogajanja v Ženevi med Simonom in nemškimi ter italijanskimi delegati, ki bodo trajala najbrže do konference za razorožitev. Angleški listi poročajo, da na predvčerajšnji seji vlade ni bilo zavzeto nobeno stališče proti francoskim članom o kontroli razorožitve. Angleški vladi je namreč jasno, da je uvedba kontrole pri izvrševanju razorožitve pogrešna, vendar pa smatra, da je vprašanje te kontrole manjše važnosti v primeri z vprašanjem, do katerih mej naj bi se razorožitev izvršila. Šele tedaj, ko bo v tem pogledu dosežen sporazum, bo mogoče govoriti o vprašanju kontrole. Angleški tisk naglašja, da je angleška za zmiren sistem kontrole, ker se ne more dovoliti kateremu si bodi mednarodnemu

odboru, da bi se neovirano vtikal v angleške arsenale in v tvornice municije. Pesimizem angleškega tiska ni danes nič manjši, kakor je bil zadnje dni, čeprav uradni krogi kažejo nekako optimistično razpoloženje.

PARIZ, 22. septembra. Pogajanja o razorožitvi se včeraj niso nadaljevala in je verjetno, da se ne bodo nadaljevala pred sestankom Društva narodov v Ženevi. Interes francoske javnosti je sedaj koncentriran na tujino, zlasti na Rim in London. Po neki vesti »Le Temps« iz Londona so tamkajšnji francoski diplomatični krogi mnenja, da bo imela predvčerajšnja seja londonske vlade ugodne rezultate za Francijo. Pariz bo storil vse, da se omogočilo francosko-angleško zbližanje, pod pogojem, da ne bi bilo treba Franciji odstopiti od svoje teze sigurnosti. »Intransigent« pa javlja v zvezi z nekimi vestmi o francosko-italijanskih pogajanjih glede razorožitve, da je treba te vesti sprejeti zelo rezervirano.

Nova napetost med Nemčijo in Rusijo

MOSKVA, 22. septembra. Vsi moskovski listi prinašajo vesti o napadu nacionalnih socialistov in policije na prostore Sovjetsko-ruskega kluba v Berlinu. V klubu je bila prav takrat seja, ki ji je prisostvoval sovjetski poslanik, ko so vdrli nacionalni socialisti in razgnali zborovalce. Berlinska policija je izjavila ruskemu poslaniku, da je našla v lokalu kladivo in srp, kar je dalo povod za razpust kluba. V moskovskih političnih krogih pa je ta napad izzval veliko ogorčenje in najostrejšje proteste proti Berlinu. »Izvestja« poročajo, da je omenjeni napad ponoven dokaz o iluzornosti deklaracije nemškega ministra zunanjih zadev von Neuratha glede odnošajev z Rusijo.

AVSTRIJSKI SOCIALISTI ZAHTEVAJO SKLICANJE PARLAMENTA.

DUNAJ, 22. septembra. Včeraj popoldne je vodstvo socialno-demokratske stranke izročilo predsedniku republike Miklasu spomenico z milijon 200.000 podpisov, v katerih zahteva ponovno sklicanje parlamenta.

Izjava ministra Becka

PARIZ, 22. septembra. Poljski minister zunanjih zadev Beck je včeraj dopoldne izjavil novinarjem z ozirom na predvčerajšnje razgovore s francoskimi državniki, da živimo v časih, ki so zelo značilni. Kar se tiče neposredne poljske interesne sfere, moram reči, je dejal, da nam je lansko leto prineslo znaten napredek v politični situaciji, vendar pa tudi nismo brez skrbi, ker imajo dogodki v neklih tujih državah silen odmev na naše razmere.

DR. M. DOBRILA UMRL.

LJUBLJANA, 22. septembra. Danes je umrl tu ravnatelj ljubljanske borze dr. Marij Dobrila. Ravnatelj borze je bil od l. 1927.

ITALIJANSKI PRESTOLONASLEDNIK V NEMČIJI.

MONAKOVO, 22. septembra. Včeraj opoldne je dospel semkaj iz Berlina na avljonu italijanski prestolonaslednik s svojo ženo. Na letališču so italijanski kraljevski par sprejeli zastopniki bavarske vlade, popoldne pa sta prestolonaslednik in njegova žena odletela v Milan.

Katastrofa povodnji na Kraniskem

VSE REKE PRESTOPILE BREGOVE. UTOPILO SE JE MNOGO ŽIVINE. USTAVLJEN PROMET. P OTRES V LJUBLJANI.

LJUBLJANA, 22. septembra. Zaradi neprestanega dvodnevne deževja so večinoma vse reke na Kraniskem tako narasle, da so prestopile bregove in napravile veliko škodo. Ljubljansko barje je popolnoma pod vodo. Nekateri vasi, kakor Illova, Hauptmanca, Črna vas itd. so popolnoma pod vodo; vsa živina se je utopila, drugod pa je do trebuha v vodi. Ker so morali na Ljubljanci odpreti vse zapornice, je voda podrla tri leze. Katastrofalen je položaj v Ribniški dolini, kjer je dosegla višina vode 2 m nad normalo. Porušeni so skoraj vsi mostovi in voda je odplovila mnogo živine. Prav tako je podrla več žag in mlinov. Avtobus Ljubljana—Kočevje je moral ostati v Ribnici in ne more ne naprej ne nazaj. Tudi Sora in Savinja sta prestopili bregove. Sorško polje je podobno jezuru. Od sinoči ob 7. uri do 10. ure da-

nes znašajo padavine 95.7 mm, kar pomeni višek v vseh zadnjih 10 letih. V Ljubljani se je občutil tudi majhen potres, katerega epicenter je bil najbrže na Krasu.

PODPREDSEDNIK DANSKE VLADE V SPLITU.

SPLIT, 22. septembra. V sredo je prišel v Split podpredsednik danske vlade Henrik Lorange, ki je dopotoval iz Kopenhagne in bo ostal na našem Primorju nekoliko dni.

STRAHOVIT POTRES NA JAPONSKEM.

TOKIO, 22. septembra. Na vzhodni obali Japonske je bil sinoči katastrofalen potres, katerega posledice še niso znane, ker so pretrgane vse zveze. Prve vesti poročajo o 100 mrtvih. Več mest je deloma ali docela porušeni.

Dnevne vesti

Nov upravitelj Dijaškega doma. Ker se je dosednji večletni upravitelj »Dijaškega doma« profesor dr. Pavel Strmišek radi preobremenjenosti in drugostranske zaposlitve zahvalil in odpovedal svoji funkciji, je bil te dni od upravnega odbora »Dijaškega doma« izvoljen za upravitelja za naš naraščaj potrebne in koristne institucije znani mladinski ljub in nacionalni delavec profesor Gruntar. V »Dijaškem domu« je prostora še za več dijakov, ki bodo pod skrbnim vodstvom gotovo v vsakem oziru dobro napredovali. Prispevek za stanovanje in hrano je 500 oziroma 400 Din na mesec.

Nov načelnik banske prosvetne uprave. Za načelnika prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani je imenovan Josip Breznik, doslej profesor na I. realni gimnaziji v Ljubljani.

Iz gozdarske službe. Za višjega svetnika k ravnateljstvu za gozdove v Ljubljani je premeščen inž. Zirnfeld, doslej višji gozdarski svetnik in upravitelj gozdarske šole v Mariboru.

Volitve v Delavsko zbornico so preložene. Predsednik glavnega volilnega odbora za volitve v Del. zbornico v Ljubljani je bil brzojavno obveščen, da je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje zaradi razpisanih občinskih volitev preložilo volitve v Delavsko zbornico na nedeljo 22. oktobra t. l.

Dimnikarji! Mestno načelstvo v Mariboru kot obrtna oblast razpisuje prosto mesto dimnikarskega mojstra za drugi dimnikarski ometalni okoliš v mestu Mariboru. Prošnje, opremljene s predpisanimi listinami in izpolnjene na predpisani tiskovini, je vlagati pri mestnem načelstvu v Mariboru do 20. oktobra 1933.

Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskem v Mariboru se prične v ponedeljek 6. novembra ob 8. uri jutraj. Kandidati in kandidatke naj vložijo pravilno opremljene prošnje za pristup k izpitu uradnim putem (preko šolskega upravitelja, okrajnega glavarstva, banske uprave) tako, da bodo najkasneje do 31. oktobra t. l. v rokah izpitnega odbora. Prošnje, ki bi dospele po tem času, se bodo vpoštevale šele v aprilskem roku.

Iz združnega registra. V združni register je vpisana gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru, katere namen je izdelovati vse v krojaško stroko spadajoče predmete v lastnih skupnih podjetjih ali pa pri posameznih članih, prodajati lastne ali članske izdelke v združni prodajalnih in preskrbovati člane z vsemi potrebnimi pripomočki.

Cetrinska vožnja. Potrebne legitimacije za znižano vožnjo za emigrantski kongres, ki bo v nedeljo 24. t. m. v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice, se dobijo pri vseh emigrantskih društvih.

Ukinjeni sezonski mestni avtobusni progi. Ravnateljstvo mestnega avtobusnega prometa razglasi: Sezonski progi Maribor—Reka in Maribor—Radvanje sta ukinjeni. Za eventualne posebne vožnje ima mestno avtobusno podjetje vedno zadostno število avtobusov na razpolago po najnižji ceni.

Pridno se giblje mariborsko Slovensko obrtno društvo. Slovensko obrtno društvo namerava obnoviti svoj pevski in dramski odsek. Tudi bodo odslej redne pevske vaje, zato vabi odbor vse obrtnike in obrtnice, kakor tudi vse pomočnike in pomočnice, da pristopijo k pevskemu ali dramskemu odseku. Prijava sprejema tajnik društva v Vetrinjski ulici 11 med uradnimi urami. Ne odlašajte s prijavi, ker naš stan ne sme zaostati za drugimi stanovi!

Priglasje za abonma sprejema gledališka blagajna do sobote 23. t. m. Abonma je plačljiv v sedmih mesečnih obrokih, ki so zelo nizki. (Od Din 9.—navzgor.) Na razpolago je še dokaj boljših sedežev, zlasti v ložah.

Včeraj je bil prvi dan jeseni. Hitro je minilo poletje, ki ga letos prav za prav nismo bogve koliko uživali, in že je zopet tu hladna jesen. Če bo vsa jesen takšna, kakršna je bil njen prvi dan, potem bodo prekrizane vse nade, da bo morebiti vsaj jesen lepša, kakor je bilo poletje. Listje na drevju sicer še ni porumenelo, vendar pa so nekateri kostanji že prava slika jeseni.

Ustanovitev novega strokovnega društva privatnih nameščencev. Dne 4. tm. je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor »Društva interesentov socialnih pridobitev privatnih nameščencev v Ljubljani«, okrajšano z začetnicami DISOP. Društvo ima v glavnem namen varovati in ščititi interese privatnih nameščencev v njihovem pokojninskem, nezgodnem, starostnem in sploh v vseh vejah socialnega zavarovanja. Dalje ima namen ščititi in varovati vse pridobljene pravice in socialne pridobitve ter pripomoči do izboljšanja socialnih, duševnih in materialnih koristi v privatnih nameščencev. Sedež društva je v Ljubljani, delokrog se pa razteza na vse območje kraljevine. Letna članarina znaša Din 12, pristopnina pa Din 5. Tajništvo ima svoje prostore v Ljubljani, Aleksandrova c. št. 5.

Organizirani brivski in lasničarski pomočniki so na svojem zadnjem sestanku soglasno zahtevali sklicanje oblastne konference v najkrajšem času v Celju. Zahtevali so saniranje brivske in lasničarske obrti v vsej državi. Radi naglega porasta naraščaja v njihovi stroki je nastal kaos, ki preti s propastjo brivstva in lasničarstva, ki letno producira stotine pomočnikov in s tem ustvarja nov kader mojstrov. In prav radi tega je brezposelnost po brivnicah in ostalih salonih vedno večja in vedno manjše so mezde pomočnikov. Poleg tega pa se še izkorišča delovni čas. Nadalje zahtevajo, da se upošteva po zakonu predvideni počitek ob nedeljah, da se uvedejo enotni ceniki pri vseh združenjih v naši državi, da se s kolektivnimi pogodbami zaimajo pomožnemu osebju primerne plače, da se uvede obligatorično zavarovanje za starost in da se za 3 leta prepreči vsako sprejemanje novih vajencev po vseh banovinah naše države.

Borza dela za inteligenčne poklice v Mariboru išče domačo učiteljico in iniciativnega uradnika iz upravnno-administrativne stroke. Pri obeh možnostih večletne dobre eksistence. Podrobne informacije se dobe v pisarni Borze dela, Sodna ulica 9/III v soboto 23. t. m. od 10. do 12. ure.

Zveza mladih intelektualcev-matica ima v soboto ob 20. uri redno sejo.

Vsi, ki iščejo inštruktorje, vzgojitelje, domače učitelje, mlade inženjerske, zobozdravniške, pisarniške in slične moči ter sploh kakršnokoli osebo za katerokoli vrsto duševnega dela, naj se vedno obračajo na naslov: Borza dela za inteligenčne poklice, Maribor, Sodna ulica 9. Omenjena borza jim bo brezplačno preskrbelala: zaželjeno moč iz vrst kvalificiranih brezposelnih.

Iz »Nanosa«. Članstvo »Nanosa« se poziva, da se polnoštevilno udeležijo predstave, ki jo priredi dramska družina »Istra« v nedeljo 24. t. m. v mariborskem Narodnem gledališču.

Za Rdeči križ. Že od pretekle nedelje se pobirajo po vsej državi obvezne pristojbine za Rdeči križ. V poštne prometu se pobira ta pristojbina v obliki posebne znamke Rdečega križa. V gledališčih, kinematografih in pri drugih zabavnih prireditvah se pobira pri vstopnicah, pri ostalih prometnih sredstvih pa pri vozniških listih. Obvezne pristojbine za Rdeči križ se bodo plačevale do všteteja 23. t. m.

K Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Mariborsko sokolsko društvo matica priredi v nedeljo peš izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Odhod bo ob pol 6. uri jutraj. Pot bo vodila izletnike mimo Sv. Urbana in Sv. Križa na Ostri vrh, vrnejo pa se čez Falo. Zbirališče pred letnim telovadiščem.

Meja nas kliče! V nedeljo pohitimo na redko obiskano Kaplo, ki je nekdanja bila najbolj pomembna vas na Kobanskem. Vabijo nas že dolgo, pa vsa leta po osvojenju še nismo šli. Kaplo so Maistrovi vrli borci zavzeli šele junija 1919, prej je bila pod »varstvom« Heimwehra, ki jim je ob slovesu razbila šolo in vse, kar ni bilo v vasi trdnega. Od takrat so Kapelčani spregledali in danes so vrli mejaši naše državne meje. Kakor izvemo, se bodo izleta udeležili tudi oni, ki so se borili za jugoslovansko Kaplo. Mariborčani, pridružimo se jim!

Težave našega šolstva. Mariborsko društvo »Šola in dom« priredi v sredo 27. t. m. ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze na Šlomškovem trgu zanimivo in aktualno predavanje o težavah našega šolstva. Predaval bo vpokojeni šolski inspektor g. dr. Poljanec. Starši in prijatelji šole ter učitelji naj se predavanja udeležijo v čim večjem številu. Oni starši in učitelji pa, ki imajo kake predloge, naj jih napišejo in izroče pred ali po predavanju g. predavatelju, da se bo moglo o njih takoj razpravljati.

»Radikalna kura« na Pobrežju. Rdeči križ na Pobrežju bo vprizoril jutri v soboto ob 20. uri v Renčljev dvorani znano burko »Radikalna kura«. Ker je čisti dobicek prireditve namenjen brezposelnim rudarjem in njihovim lačnim otrokom, naj se občinstvo prireditve udeleži v čim večjem številu. Bliza se zima in pomoč je nujna, zato podprite akcijo pobrežkega Rdečega križa!

Ograja okrog drugega ribnika je nujno potrebna. Nerazumljivo je, da so vsi apeli in vse prošnje na naslov krčevinske občine, da bi se pobrigala tudi nekoliko za javno varnost pri Treh ribnikih, zaman in da ni ušes, ki bi jih uslišale. Hoja okrog drugega ribnika, ki je neograjen, je zelo nevarna. Nevarnost bo pa večja zlasti sedaj na jesen in zimo, in povečava to nevarnost še egiptovska tema, v katero je zavil ta del krčevinske občine. Prepričani smo, da bo tudi ta naš apel brezuspešen, vendar pa se tolažimo s tem, da bo kmalu konec krčevinskega občinskega gospodstva. Več prizadetih.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 76. številki: razpis, kakšne takse je treba pobirati po službenih razmerjih med službodajalci in službojemalci; odločbo o uporabi inozemskih teritev v dinarjih, ki so nastale iz vnovčitve kuponov inozemskih posojil, bonov in ostalih državnih obveznic v tujih valutah; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novin«.

Začetek letošnje vinske trgatve. Po § 8 zakona o vinu in čl. 26 pravilnika k temu zakonu je dovoljeno trgati grozdje za zobjanje, kadar je kaka vrsta dozorela. Obča trgatev grozdja za pripravljanje vina pa ne sme biti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblastva sporazumno z okrajnim kmetijskim referentom. Vendar pa lahko posamezne občinske uprave dovolijo trgatev ranlih grozdnih sort tudi pred rokom za splošno trgatev. Prav tako pobiranje bolnega grozdja poznih vrst, in sicer sporazumno z vinogradniki. Vinogradniki, ki bi se teh določil ne držali, bodo kaznovani. Ker se obeta, da bo letošnja letina kvalitativno slaba, je nujno potrebno, da se drže vsi gornjih določil vinskega zakona.

Nemški emigranti v Jugoslaviji ne smejo opravljati trgovskih poslov. Število nemških emigrantov v Jugoslaviji je primeroma zelo majhno. Nekateri od njih pa imajo velike teriatve do naših ljudi in hočejo na podlagi teh pričetih v Jugoslaviji tudi s trgovino. Kakor pa se poroča iz Beograda, bo dovolila naša vlada nemškim emigrantom samostojno gospodarsko delovanje samo v produkciji, ne pa tudi v trgovini in svobodnih poklicih.

Prebivalstvo Jugoslavije. Po najnovejši statistiki ima naša država 14 milijonov 340.000 prebivalcev. V zadnjih 10 letih je število prebivalstva naraslo za okroglo 3 milijone duš.

Kino Union. Od danes petka dalje največje remek-delo »Nibelungi« kot zvočni film spremljan s krasno Wagnerjevo godbo. Ta monumentalni film je zrežiral Fritz Lang. V glavni vlogi Paul Richter, Margareta Schön in Hanna Ralph. Sledi izredno pristrana veseliga »Amor na vrvi« z ljubko Magdo Schneiderjevo in šarmantnim Wolfom Albachom Rettyjem.

Grajski kino. Od danes dalje sijajna vesela opereta »Bil nekoč je muzikus...« Izborni humorja polni film s prominentnimi komiki, kakor so Szöke Szakall, Ralph Artur Roberts, Viktor de Kowa, Trude Berliner in Julius Falkenstein.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlatci uravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravnost popoln način.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Nedelja, 24. septembra ob 20. uri: »Gledališko-koncertni večer igralske skupine »Istra«, Dramske cene.

»Gledališka družina »Istra« bo gostovala v nedeljo 24. t. m. ob 20. v Narodnem gledališču v Mariboru. Spored je sledeč: Ivan Cankar »Hlapec Jernej« v enem dejanju z govornim zborom, O. Župančič »Pomladna epistola«, S. Gregorčič »Soči«, spremljani recitaciji z glasbo, zvočnimi in lučnimi efekti, solospeli: A. Jarc, bivši član bratislavske in ljubljanske opere poje pesmi in operne arije Lajovca, Pavčiča, Konjoviča, Ravnika, Kozoja, Bizeta, Czumer »Maska satana«, groteska v enem dejanju. Režijo vodi K. Šuta. Cene običajne dramske.

Otvoritvena predstava bo v nedeljo 1. oktobra. Letošnja sezona bo dobila že takoj ob začetku močan poudarek — kot prva premiera se uprizori najjačja drama jugoslovanske književnosti povojnih let, Krleževa »Gospoda Glembajevi« v režiji najboljšega jug. režiserja dr. Branka Gavella, ki je njegova specialna domena prav omenjena drama. — Kot naslednji premieri sledita veseloigra »Roksi« v režiji J. Koviča ter uspela komedija »Voda« v režiji Vl. Skrbinka.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku boleznih porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Srečke državne razredne loterije za 4. razred 27. kola dobite zopet v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gospodarska ulica 11.

Šolske knjige za vse šole in šolske potrebine v največji izbiri pri Zlati Bršnik, Maribor, Slovenska ulica 11.

Izvoz hrastovih pragov v Perzijo. V Teheranu je eden naših vodilnih lesnih industrijcev, ki se pogaja za upravo perzijskih železnice za dobavo naših hrastovih pragov. Gre za dobavo 1 milijona hrastovih pragov, ki bi se dobavili v treh enakih letnih rokih. Pogajanja potekajo ugodno in se računa s skorajšnjim uspešnim zaključkom. Dobavo bi izvršila ena naših vodilnih lesnih industrij.

Poštna prevozna sredstva so prosta prehodnih taks. Ker pobirajo nekatera samoupravna telesa od poštne prevoznih sredstev razne prehodne takse kot mostnino, brodnino, cestnino, kaldrmino in druge, opozarja prometno ministrstvo, da so poštne prevozna sredstva vseh teh taks oproščena. To velja tudi za avtobuse poštne zakupnikov, ki poleg pošte prevažajo tudi potnike in blago.

Brezposelnost v Avstriji. Brezposelnost je v Avstriji zadnje mesece precej padla. Od februarja se je znižalo število brezposelnih za 110.000. Ta pojav je predvsem pripisovati poletni sezoni.

Tudi rože kradejo. Brivskemu mojstru Radivoju Pircu je neznan tat odnesel izpred paviliona v Cvetlični ulici pred dnevi lepo kitajsko smokvo, preteklo noč pa 6 let staro kaktejo. G. Pirc je prijavil tatvino policiji in plača onemu, ki izsledi tatu, 50 Din nagrade.

Ribijski trg. Na današnjem trgu, ki je bil bogato založen, so prodajali: sardele po 14 Din, skombre po 24 Din, orade, brance in palamide po 30 Din, morske jegulje pa po 32 Din kilogram.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15.1 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 14.9 stopinj C; barometer je kazal pri 17 stopinjah 731.1, reduciran na ničlo pa 729.1; relativna vlaga 93; preteklo noč je padlo 25 mm dežja; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved pa pravi, da se bo vreme razvedrilo.

Izlet v Skoplje in ostalo Južno Srbijo

Izletni dnevi od 5. do 12. oktobra letos.

Tujsko prometna Zveza v Mariboru, kot zastopnica »Putnika« organizira zelo zanimiv in lep izlet v Skoplje in v južno Srbijo ter poziva vse, ki bi se hoteli udeležiti tega izleta, da to prijavijo v poslovalnici zveze, Aleksandrova cesta št. 35.

Južna Srbija je izredno lepa in nad vse zanimiva, zato je nameravani načrt izleta vsekakor pozdraviti in zaradi majhnih izletnih izdatkov, vsakomur priporočati, ki želi videti in spoznati ta del naše države. Izletniki bodo imeli priliko obiskati najinteresantnejši in najlepši del Južne Srbije: Skoplje z jugozapadnim delom, Tetovo, Gostivar, Debar, Strugo, Ohrid — biser našega južnega dela države, samostan Sv. Nauma, Bitolj, Prilep, znamenite Stobi in Veles.

Vsem tistim, ki jim Južna Srbija še ni znana, bo ta izlet dobrodošel. Tisti, ki o krasotah in zanimivostih tega dela naše države sploh niso ali pa so napačno poučeni, bodo prijetno iznenadeni. Videč na eni strani veliko, moderno in napredno Skoplje, na drugi pa staro »čaršijo« z vso karakterizacijo juga in orijenta, kjer sta se srečali dve kulturi, vsaka s svojo karakteristiko in svojo lepoto. Prav to daje Skoplju poseben čar. Edinstveno zanimivo srečanje vzhoda in zapada, ki je prav tu prišlo do največjega izraza, daje tem krajem posebno slikovitost in nepopisno zanimivost.

Prirodne lepote, raznoličnost naselbin ter pogoste spremembe, skupno s karakterističnimi posebnostmi življenja ljudstva v posameznih mestih in krajih, pričarajo izletniku zdaj divjo romantiko velikih planin, strašnih gora, izpod katerih hišice izgledajo kot prilepljena lastavičja

gnezda. Zopet kratek čas in si v dolini, kjer začutiš sredozemno toploto juga, kjer cvetejo citrone, kjer rdi mak in kjer se dvakrat na leto spravlja žetev.

Nikomur ne bo žal majhnih izdatkov, kdor si bo vse to ogledal.

Izlet se bo sestavljal v Beogradu in bo na razpolago posebni vlak, ki bo potem peljal izletnike z več kot brzovozno brzino, t. j. 85 km na uro, do izletniške točke. Hitrost tega vlaka presega ono Simplon Orient Expressa.

Polnih 6 dni bodo imeli izletniki na razpolago za razgled vseh navedenih krajev. Bogat in obilen program je kombiniran s potrebnimi odmori. Zato je predviden najdaljši odmor v Ohridu, kjer bo božanska lepota prirode pripomogla fizičnemu kot tudi duševnemu odmoru izletnikov.

Cene: Vožnja v izletniškem vlaku stane Beograd - Skoplje - Beograd v 3. razredu samo Din 165, v 2. razredu Din 280. Vsi udeleženci tega izleta imajo pri vožnji do Beograda 66% popusta na železnici.

Za prenočišča in prehrano bo vse najskrbneje pripravljeno.

S tem izletom nudi »Putnik« vsakomur edinstveno priliko, da v kratkem času in na najcenejši način, pod večjim vodstvom obide in spozna najlepše in najinteresantnejše kraje Južne Srbije.

Prijave za ta izlet naj se sporoče ustmeno ali tudi telefonično »Putniku«, Aleksandrova cesta 35, telefon 21-22, najkasneje do 2. oktobra t. l. Tam se dobe tudi potrebne informacije glede tega izleta, ki jih radi obširnosti ne moremo objaviti v dnevnikih.

bi veljali samo za našo severno mejo in menimo, da so popolnoma zgrešeni. Pričakovati je, da bo vse to uvidela ljubljanska oddajna postaja in bo razvila reklamo za nove naročnike v takem pravcu, da uspeh ne bo izostal.

Nova žrtev fantovske podivjanosti

Še nepojasnen uboj v Spodnji Koreni.

V Spodnji Koreni je bila predsinočnim zopet prelita mlada fantovska kri. Pri nekem posestniku se je sešlo več domačih fantov, med katerimi je bil tudi Janez Kranjc. Beseda je dala besedo in fantje so si skočili v lase. Vendar pa se je prvi prepir kmalu polegel in fantje so se pobotali. Ostali fantje so odšli, le Janez Kranjc in njegov brat France, ki se je pridružil fantom že po končanem prepiru, sta se še nekoliko pomudila. Ko sta se odpravila na pot, je doživel Janez presenečenje. Komaj je odprl vrata, že je začutil silen udarec. Slutil je nevarnost in ni hotel oditi domov. Brat France pa se za vse to ni zmenil in se je podal sam na pot. Kaj se je v temni noči odigralo, zaenkrat še ni pojasnjeno. Drugo jutro je našel neki posestnik ob poti med Koreno in Duplekom Franceta mrtvega. Na glavi je imel veliko rano, iz katere so zevali možgani. Orožniki so zaenkrat aretirali vse fante, ki so bili skupaj s pokojnim in njegovim bratom Janezom ter vestno poizvedujejo za ubijalcem. Zagoreten napad je vzbudil splošno ogorčenost. Pokojni France Kranjc je bil znan kot miren mladenič, ki se ni nikoli spuščal v fantovske prepire, pa je vendar postal žrtev kola.

Sport

Pričetek jesenskega prvenstva podzvezne lige. V nedeljo 24. t. m. se bo odigrala v Mariboru prva tekma jesenskega prvenstva enotne podzvezne lige, in sicer se bosta srečala Čakovečki SK in SK Železničar. Tekma se bo odigrala na novem igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti s pričetkom ob 16.

Tekmovanje za prvenstvo zagrebške nogometne podzveze se prične v nedeljo 24. t. m. V prvem A-razredu bodo tekmovali klubi: Viktorija, Železničar, Šparta, Grafičar, Derby, Uskok, Slavija in Ličani.

Tekmovanje za prvenstvo male antante v rokoborbi bo 30. septembra in 1. oktobra v Zagrebu. Tekmovali bodo zastopniki Češkoslovaške, Poljske, Romunije in Jugoslavije.

Najboljši teniški igralci v letu 1933. Pariški list »L'Auto« je te dni objavil vrstni red najboljših letošnjih teniških igral-

Od bolečine
k ugodju

Za uspehe v življenju nam je
treba zdravja in optimizma.
Trpljenje in depresija sta oviri
vsakega napredka. Aspirin
tablete odpravijo bolečine in
vračajo zdravje.

ASPIRIN

V. L. Jugos. A. d. Zagreb, Gajeva 32.
Oglas se registr. pod št. 3407 od 1. III. 1933.

cev. Lista izgleda takole: 1. Crawford (Avstralija), 2. Perry (Anglija), 3. Cochet (Francija), 4. Vines (USA), 5. Austin (Anglija), 6. Satoh (Japonska), 7. Schields (USA), 8. Stoessen (USA), 9-11 von Gramm (Nemčija), Menzel (Češkoslovaška), Nunci (Japonska).

Najboljši strelec nacionalne lige je doslej Kragić (Hajduk), ki vodi s 13 goli pred Marjanovičem (BSK) in Tomaševićem (BASK), ki sta dala po 12 golov. Dalje sta dala po 11 golov Erman (Primorje) in Vujadinović (BSK) itd.

Lahkoatletski dvoboj Nemčija-Francija 83:68. Preteklo nedeljo se je vršil v Parizu pred 20.000 gledalci lahkoatletski dvomatch med nemško in francosko reprezentanco, v katerem so Nemci zmagali s 83:68 točkami.

Avstrijsko prvenstvo v maratonskem teku si je osvojil že šestič Tuschek (WAC, Dunaj) v odličnem času 2:36:35. Naš letošnji prvak je Šporn (Mirija) v času 3:30:35.

ŠIRITE »VEČERNIK!«

Termin ra nove radio naročnike podaljšan

Ker se je v razpisnem terminu prijavilo premalo število novih radio-naročnikov, je direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani podaljšala rok za prijave do 1. oktobra t. l. Kakor smo že poročali, se je pri poštini uradih v Mariboru prijavilo skupno okrog 250 novih naročnikov. To število je tako nizko, da ž njim nikakor ne more kalkulirati ljubljanska oddajna postaja pri postavitvi relais-postaje v Mariboru. Da pa ni bilo večjega zanimanja za to akcijo, in da se ni prijavilo večje število novih naročnikov, je zakrivila ljubljanska oddajna postaja, ki ni znala ali pa ni hotela razviti za realizacijo načrta večje in izdatnejše reklame. Samo nekaj skromnih notic in člankov v dnevnem časopisu še ne razgiblje ljud-

tako zdelo), z redkimi, kratkimi, na senčih že sivimi lasmi, z jako negovano kožo, s krasnim zobovjem in — dasi samec — vedno brezhibno oblečen.

Govoril ji je o ljubezni. Človek srednjih let in take zunanosti že samo po sebi ne bi smel govoriti o ljubezni — zveni neverjetno, čeprav bi bilo resnično. Dinko pa bi še posebno dobro napravil, če bi molčal. Morda kak teden prej je bil namreč tudi meni govoril podobne besede, in takrat sem opazila, da se mu usta sicer smehljajo, mogoče celo lepo smehljajo, da pa ždi v njegovih modrikastih očeh hlad zimskega jutra, ko se sonce nikakor ne more odločiti, da bi se povzpelo iznad obzorja... Ko je Dinko takrat zapazil, da kuje moja kritičnost vsako lirsko razpoloženje v trde sponi, mi je pričel predavati o fiziologiji — in to me ni nič motilo. Ugotovila sem, da ve kot laik v prirodnoznanstvu sicer jako mnogo, da so pa znanstvene publikacije vsekakor popolnejše, zanimivejše. Najbolj sem pa pogrešala v njegovih izjavah lepoto stalno valujočega, oblikujočega življenja, ki osrečuje predvsem svoje prostodušne služitelje, se pa zakriva vsakemu, ki bi rad zagrabil njegove tajne z drugimi, nerodnimi in mastnimi prsti...

Dinko je torej Marti govoril o ljubezni. Takoj je vedela, da laže, čeprav ji nisem bila ničesar povedala, — ali njegove laži so jo zabavale in Dinko ni verjel njenim resničnim besedam, ki so ga odvrtnile, prisile, da so laž, nego verjel je njenemu nasmešku, misleč, da je v

njem resnica. In prihajal je še in še, dokler ni lepega dne zapazil, da vasuje pri Martinem oknu še drug možiki: elastičen mladenič z lepim, bledim, skoraj otroškim obrazom, da ji svobodno položi s toplimi ustnimi svoje srce v njene roke.

Dinko je potem trosil žaljive laži o onem mladeniču (ne ve pa natančno, če so to bile zares laži), ta je zvedel zanje, tožil — in na sodnji se bo menda lagalo še naprej — in nazadnje nihče ne bo vedel, kaj je laž in kaj resnica. In je morda bolje tako; razlogov bi se menda našlo za celo procesijo.

Pa kdo bi razpravljal o laži ali resnici, ko vendar izgleda ena kakor druga! Rajši vam bom pripovedovala o drugih zanimivostih ulice Svetozarja Miletića.

Na primer spomladi je bilo jako zabavno gledati mlade goske, ki so se prekopicavale kakor žive žametaste žogice po globokih brazdah skrepenelega cestnega blata. Sedaj pa, ko robijo pešpot in jarek rumenozelena trava in duhteče kamnilice, stopajo komaj dorasle živali počasi, previdno po prašni ulici, bolešno čivkajoče. Mišice v razgaljenih lahteh popuščajo in krila drže ob bokih nizdol, da se velika letalna peresa vedno in vedno zadenejo ob tla — in v belini blestečega perja zevaajo precej velike, rdečkaste lise: trde, po zlatu hlepeče roke so jih oskubile, izdatno oskubile...

Nikoli nisem simpatizirala z gosmi. Čisto me spominjajo na neestetsko deluše, zadirčne gospe, ki se ponašajo

s kako ponesrečeno toaleta in z naslovom moža srednje vrednosti — ali ko sem to videla, mi je bilo, da jih moram vzeti, rahlo vzeti od tal in dahniiti toplo sapo na ranjeno goloto, da se sramota človeške brezčutnosti hitro, hitro zakrije z novim, nežnim puhom.

Zavedam pa se, da to niti ne bi bilo dobro; kajti one trde roke bi takoj zopet imele dovolj posla...

Končno, če trezno preišlujem, se temu niti ne smem čuditi; saj vsak ve, da zlat ključ vsaka vrata odpira in da se za denar vse dobi, prav vse, tudi lepega, mladega, imeritnega moža. In trdim rokam, ki delajo neumorno za gospodične vseh letnikov v hiši, je tako že vnaprej zasiguran vsak, bilo kateri zaželjeni uspeh.

(P. n. gospodom, ki se zanimajo za bogate neveste, naj povem, da je vsako nedeljo — posebno popoldne — na promenadi pod mladimi lipami dovolj takega blaga, dovolj deklet, ki željno čakajo trenutka, ko jim bilo kdo sname nakit zlatih cekinov s popudranega vratu, jim odboža voljno svilo z mehkega telesa in jim poljublja temno šminko raz prešerne ustnice — — — Svetujem jim pa, da si prej kupijo kako ugodno mesto ali kak zvoneči naslov — pri šampanjcu bodo sigurno našli kakega prijatelja, ki jim lahko postreže z zadrevnimi uporabljivimi nasveti. Naj še nihče ne plaši začetnih stroškov! Saj se mora vložiti v vsak o brat majhna glavica: najvažnejše je vendar, da so obresti rentabilne...)

(Konec prih.)

M. Almarj: Ulica Svetozarja Miletića

Popolnoma ravna in dolga — najmanj 1 km. Najbrž pa več. Kajti do hiše, kjer stanuje moj dragi, je skoraj 5 minut, in to je morda ena šestina poti. Ulica pa vodi do kolodvora in do tja, pravijo, je pol ure. Torej bi smela oceniti njeno dolžino celo na 2 km. Ne vem; nisem merila — niti s koraki, niti z uro v roki, še manj pa z merilnim trakom.

To menda sploh ne bi bilo tako lahko. Da, tam že še, kjer je pešpot ob hišah asfaltirana. Pa potem ne več, ko utrjujejo pot ob nizkih, jasno pobarvanih kočicah v 4 ali 5 redih uvrščene ali pa tudi brez reda razmetane opeke, deloma razdrobljene, često izdobljene po vodi, ki se po dežju prosto izliva iz žlebov na tla, da si od tam poišče poti do cestnega jarka. Še težje pa bi bilo merjenje v sredini ulice, kjer so iznajdljivi vozniki utrdili prijazno vijugasto cesto v mehki, kotanastji cesti. Vidite, taka je ulica Svetozarja Miletića: merski trak, ki bi se pritisnil k tlom, bi se zlagal, pošteno zlagal!

Sicer pa to ne bi bila edina laž v tej ulici.

Moji tovarišci Marti je prišel pred okno (pripominjam, da so v ulici Sv. Miletića le pritrilne hiše) človek srednjih let in ji govoril o ljubezni. Človek srednjih let, pravim — z zalim stasom, ki spominja radi nekoliko naprej nagnjene glave in močnega tilnika na plemenite bika (oprostite — ali tudi drugim se je

Marti Stanič

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Nikoli se nisem bal nobene nevarnosti,« je odgovoril Doljan ponosno, »zato se tudi te operacije ne bojim. Vaše pomirjevanje je zato popolnoma nepotrebno. Storiš z menoj kar vas je volja!«

Dvorana, stroji in zdravniki so napravili nanj nenavaden vtis. Dasi je še vso pot do osrednje bolnišnice mislil, da bi bilo spremenjenje njegove zunanosti nekaj strašnega in je zato trdno upal, da bodo Jafis in njegovi prehiteli vlado, je sedaj postal popolnoma brezbrizen.

»Kaj bode dosegli s tem, da me spremene?« se je vprašal. »Je mar človekova zunanost zares tako važna in odločujoča, da bi se moral zaradi nje vznemirjati? Naj bom zunanje kakršenkoli, v svojem bistvu bom ostal vedno le to kar sem bil in kar sem — doktor Danilo Doljan. Duše in srca mi ne morejo spremeniti, za to nimajo nobenih sredstev in jih najbrže tudi nikoli ne bodo imeli. Tudi razum ostane nespremenljiv. Mirno bom lahko nadaljeval svoje delo, pa naj bo moj obraz malo bolj ali malo manj okrogel. Da me zaradi tega, če ne bom več podoben samemu sebi, Intelja ne bo ljubila? Smešno! Če me ljubi samo zaradi zunanosti, potem njena ljubezen ni vredna, da bi se zanjo boril. Toda prepričan sem, da me ne ljubi zaradi tega, zato tudi vem, da me bo ljubila še naprej. Naj me spremene, če jih je volja in če so tako neskončno naivni, da mislijo s tem doseči svoj namen!«

To spoznanje ga je navdalo s popolnim mirom in hladnokrvnostjo, ki je ni moglo spremeniti niti okolje bolnišnice niti delo zdravnikov.

»V zadnjem času zares nismo imeli takih operacij,« je dejal Stamolis, ko je videl, da je Doljan nenavadno redkobeseden. »Popravljali smo samo majhne napake, ki so nastale pri rojstvu naših mladih podmorcev. Starejših ljudi nismo izpreminjali. Kljub temu je naše znanje popolno in sem trdno prepričan, da se nam bo poizkus popolnoma posrečil. Šele tedaj, ko bo to izvršeno, boste postali popoln Oceanopolec. Nihče na svetu vas ne bi bil mogel več ločiti od nas ostalih. Potrudili se bomo, da napravimo iz vas človeka, ki bo najboljša priča naše visoke umetnosti.«

»Veseli me,« je odgovoril Doljan, »da vam morem nuditi tako ugodno prilžnost za preizkušanje vaše znanosti. Zapam vam popolnoma.«

Med tem pogovorom so ostali zdravniki pripravljali aparate, potrebne jim pri delu, ki so ga nameravali izvršiti. Stamolis je pojasnjeval Doljanu funkcijo posameznih naprav.

»Glejte,« je dejal, »v tale aparat vas bomo zaprli. Sedeli boste zelo udobno, ker je vdolbina taka, da jo boste dočela izpolnili s svojim telesom. Ko boste lepo zaprti v tej celici, se bomo poslužili toka, ki vas bo onesvestil. To se bo zgodilo brez vsake bolečine. Nenadoma

se vam bo zazdelo, da ste zelo utrujeni in zaspani. Zaprli boste oči in že ne boste več vedeli, kaj se godi z vami in okoli vas. Ko bo dovršeno to delo, bomo uporabili neke posebne žarke, s katerimi bomo obsevali vašo glavo. Ti žarki bodo prodirali kožo, meso in tudi kosti. To bo trajalo približno eno uro. V tem času bodo ti žarki popolnoma zmehčali vašo lobanjo in čeljust. Postala bo skoraj tako mehka kakor testo, zato se bo dala popolnoma na novo oblikovati. V takem stanju bi vam obraz lahko podaljšali ali razširili; napravili bi vam ga lahko groteskno podolgovatega ali pa okroglega, kakor je mesec. Zunanji izgled obraza je namreč odvisen samo od kosti, ki mu tvorijo podlago. S tem vprašanjem so se ukvarjali naši predniki dolga stoletja, preden so našli zadovoljivo rešitev. Šele tedaj, ko so bili odkriti žarki, ki brez škode za človeško življenje omehčajo kosti, je bil dosežen končni namen. Seveda, s tem bi se doseglo samo polovičen uspeh. Treba je bilo potem še iznajti sredstva, da se kosti zopet strdijo in postanejo prav tako normalne, kakor so bile prej.«

Doljan je molče poslušal Stamolisovo razlaganje, v duši pa je le občudoval znanost teh ljudi, ki so dosegli tisto, kar na površini zemlje zdravniki še zmanjšejo. Potem ga je pa prekinil in mu dejal:

»Če bi se podali na površino zemlje in ustanovili tam sanatorij za spreminjanje obrazov, bi postali v najkrajšem času najbogatejši človek na svetu. Tisoči, stotisoči bi romali k vam. Prihajali bi grdi in pokvečeni, od vas pa bi se vračali lepi in popolni.«

»To vam rad verujem,« je odgovoril Stamolis; »toda kakor vse, kar je izna-

šla naša podmorska znanost, tako mora tudi to ostati naša večna skrivnost. Morda bodo tudi na površini zemlje kdaj odkrili to, kar je nam že davno znano. Si-cer pa vam nisem še do konca obrazložil vse procedure. Ko bo torej vaša lobanja mehka kakor testo, jo bomo na novo oblikovali po vzorcu, ki velja pri nas za ideal človeške lepote. Pri oblikovanju bodo kosti še vedno mehke. Šele potem, ko bo naše modelirsko delo dovršeno, bomo uporabili čisto druge žarke, ki bodo pospeševali ponovno strjenje. To bo trajalo zopet eno uro ali dve. Nato vas bomo zopet obudili k zavesti, in naše delo bo dovršeno. Čez četrt ure boste lahko vzeli v roke že ogledalo in se pogledali v njem. Morda se boste začudili, ker se ne boste več spoznali. Videli boste človeka, ki bo popolnoma drugačen, kakor je bil oni doktor Danilo Doljan, ki ga sedaj poznate. Nekaj časa se boste počutili še slabo, bolela vas bo morda tudi glava, toda tudi to bo kmalu izginilo. Da bodo bolečine manjše, vam bomo dali še posebno zdravilo in ostati boste morali preko noči v naši oskrbi. Jutri pa boste lahko že zapustili bolnišnico in živeli svoje vsakdanje življenje, kakor da bi se ne bilo čisto nič zgodilo. Nerodno bo samo to, da vas vaši prijatelji ne bodo več spoznali in vam morda celo ne bodo hoteli verjeti, da ste zares vi doktor Danilo Doljan. Pa tudi na to boste kmalu pozabili. Vaš novi obraz vam bo postal prav tako vsakdanji, kakor vam je sedanj, ki ga poznate že vse od svojega rojstva. Tako, zdaj sem vam razložil kar je bilo potrebno. Mislim, da so priprave že dovršene in bomo lahko takoj začeli.«

(Dalje prihodnjič.)

Nemčija se pripravlja na plinsko vojno

INDUSTRIJA PLINSKIH MASK IN PRAKTIČNI TEČAJI.

Danes je po vsem svetu zelo aktualno vprašanje obrambe v bodoči plinski vojni pred zastrupljenjem z vsakovrstnimi novimi strupenimi plini. Kadarkoli se govori o plinskih maskah, se skoraj vedno misli istočasno na to, da stoje v tesni zvezi z neko veliko vojno. Nasprotno so pa izkušnje preteklih svetovne vojne dovedle do fabrikacije, recimo, mirnodobne plinske maske, ki je potrebna očitno tudi takrat, ko ni vojne, namreč v raznih tovarnih industrijskih poklicih, tako na primer v vseh tovarnah, kjer se dela ob ogljikovem oksidu, žvepleni kislini, v nečistem zraku, dimu itd.

V Oranienburgu v Nemčiji je taka velika tovarna plinskih mask, ki predstavlja pod vodstvom profesorja inženjerja Quasebarta prav za prav velikanski laboratorij za umetna pljuča. Tovarna ne izdeluje samo mask, temveč vzdržuje že takoj istočasno tudi strokovne tečaje, kjer se slušatelji veštno, premišljeno in precizno poučujejo o uporabi plinskih mask. To je pa v splošnem tudi odločilnega pomena, ker se ne da v vsakem primeru uporabiti vsaka maska, kar pome-

ni, da je za razne vrste strupenih plinov potrebno tudi primerno število različno konstruiranih mask, če hočemo, da je obramba našega življenja pred njimi uspešna. Zadeva je torej zelo važna in bi zahtevala tudi najmanjša napaka, bodisi v konstrukciji, bodisi v uporabi neštetih dragocenih človeških življenj.

Omenjena tovarna je absolvirala od svoje ustanovitve leta 1930. pa do danes že 220 tečajev, ki jih je s popolnim uspehom končalo 16.000 slušateljev. Med njimi je bilo tudi precej tujcev, ki so tako ponesli svoje znanje in izkušnje v svoje domovine. Pouk se je vršil vedno le združen s praktičnimi poskusi. Udeleženci teh tečajev se naenkrat znajdejo sredi močnih eksplozij, požara, napada s plinskimi bombami itd. Sredi velikih množic strupenih plinov se praktično preizkušajo razni tipi plinskih mask. V tovarni se izdelujejo tudi aparati, ki omogočajo bivanje v zraku celo v višini 11.000 metrov. Ti aparati so potrebni že na letalskem potovanju od Monakovega do Milana, in sicer v primerih, ko se mora letalo zaradi meteoroloških razmer

dvigniti v večje višine.

Kakor je videti, se Nemci, zvesti in dosledni svoji znanstveni vlogi v napredku in razvoju vojne tehnike, prav vzorno pripravljajo na bodoče morije in uničevanja »presvitlenega človeštva 20. stoletja«. Prav verjetno je, da se te smotrene priprave Nemčiji ne bodo maščevale, temveč le onim, ki jih nočejo videti in ki jim nočejo slediti v enakem, če ne že hitrejšem ter obsežnejšem tempu.

Podjetje za ekspresne poroke.

Američan se v Evropi ne more navediti na to, da so za sklenitev zakona potrebni vsakovrstni dokumenti. Pogosto se pripeti, da se mladi Američani obojega spola spoznajo šele v Evropi, navadno na francoski rivieri, kjer je zbirališče vseh bogatih ameriških turistov. Ker so Američani, zlasti mlajši, zelo nagli v svojih sklepih, bi se radi prav tako naglo poročili, pri čemur jih pa ovirajo evropski strogi zakoni in predpisi. Da omogoči svojim rojakom naglo sklenitev zakona tudi v Evropi, je neki iznajdljivi Američan prišel na idejo, da ustanovi »podjetje za ekspresne poroke«. Kupil je majhno jahto, ki je zasidrana v canneskem pristanišču. Treba mu je samo telefonirati, ker je na tej jahti angažiran tudi duhovnik, ki ima permanentno službo in ki je

vedno pripravljen izvršiti zadevno ceremonijo. Kot priče fungirajo pri porokah mornarji ladijske posadke. Če se torej želi kak par poročiti, enostavno pride na jahto, ki se odpelje nato 3 milje daleč na prosto morje, kjer se prične mednarodni pas. Po 10 minutah je ceremonija končana in mladi par se vrača kot mož in žena v Cannes.

Kaj je vzrok spalne bolezni.

Kakor smo že poročali, je zbolelo v ameriški zvezni državi Missouri več sto oseb za sparno boleznijo. Doslej je umrlo že 115 oseb. Zdravniki v St. Louisu so odprli poseben institut za raziskovanje vzroka te strašne bolezni. Zdravniki vedno bolj opuščajo hipotezo, da je vzrok spalne bolezni neznan bacil. Z ozirom na to so bolnišnice v St. Louisu uporabile še ostrejšo ukrepe, da so popolnoma ločile bolnike od zdravih ljudi. Neka žrtev te nepojasnjene bolezni je zapustila zdravnikom volilo 100.000 funtov v svrhu proučevanja spalne bolezni.

Newyork brez kavarniških teras na pločnikih.

Po vzgledu Pariza in drugih evropskih velenost so si uredile tudi nekatere newyorkške kavarne terase na obcestnem tlaku. Sedaj je policija to prepovedala, češ, da zavzemajo te terase preveč prostora in ovirajo redni cestni promet.

Mali oglasi

Razno

VINOTOČ STURM.
Počehova pri opekarni, otvoren. Toči se prvovrstni sortirani rulanec in silvanec. Odlikovana z najboljšo oceno na Mariborskem tednu. V slučaji slabega vremena primerni prostori. 3579

SADNA DREVESA
in vinske trte nudi najpovolnejše Banov, trsnica in drevesnica v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo. 3561

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 27-56. Proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

Prodaj

KUHINJSKO POHIŠTVO
moderno. 900 Din, otomana, nova 400 Din, fotelja kot postelja, praktična, na prodaj. Ogleda se v obratovalnici. Vojašniški trg 1 (Špeharji). 3504

HIŠA
z dvoriščnim poslopjem, lepim vrtnom ter veliko njivo, takoj za kadetnico, ugodno na prodaj. Za polovico vrednosti se sprejme tudi hranilna knjižica Posojilnice. Vprašati: Maribor, Ruška cesta 25. 3547

Službo dobi

MLADO DEKLE
pridno in pošteno, sprejem. Ljubitelje otrok imajo prednost. Naslov v upravi. 6016

POSTREŽKINJO
pridno in pošteno sprejemamo. Naslov v upravi. 6015

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam boljšemu gospodu. — Tattenbachova ulica 19, vrata 5. 3577

POŠTENO IN ZVESTO SOSTANOVALKO
iščem s 1. oktobrom. Vprašati v Tkalski ulici 9, od 12. do 13. ure pri E. Ivanuševi. 3563

PRIJETNO, OPREMLJENO SOBO.
s separatnim vhodom, elektr. razsvetljavo, pri parku, se s 1. oktobrom odda eni ali dveh solidnim osebam. Vprašati Vrazova ul. 6, pritličje, levo.

Cvetlice

vence in šopke
dobite najceneje
v cvetličarni

Požar, Tyrševa 36
palača Ban. hran.

Posest

HIŠE PRI MARIBORU
za 16.000, 22.000, 25.000, 30.000 Din itd., prodaja Posredovalnica Maribor, Francišanska ulica 21. 3566

V najem

BRANJARILJO
s stanovanjem, na prometnem kraju, oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 3565

Pouk

NEMŠČINA V 6 MESECIH!
Začetni pouk, slovnica, kon-siguren uspeh! Naslov v upravi verzacija. Lahka metoda — vi. 3462

Knjigarna in papirnica Tiskovne zadruga v Mariboru Aleksandrova cesta 13

priporoča za šolsko sezijo vse šolske knjige in potrebščine za vse vrste šol po zelo nizkih cenah. Javni in privatni službenici se lahko poslužujejo ugodnosti plačevanja v obrokih.